

Motion till riksdagen

1988/89:Sf292

av Iréne Vestlund m.fl. (s)
Anmälan om vårdår för ATP

Den som haft pensionsgrundande inkomst minst tre år kan få tilläggs pension (ATP). Det första år för vilket pensionsgrundande inkomst beräknades var 1960. ●m arbetsinkomsten under ett kalenderår överstiger basbeloppet för samma år med minst 100 kr. är inkomsten pensionsgrundande. Den pensionsgrundande inkomsten fastställs av skattemyndigheten och aviseras försäkringskassan via ADB.

För att få full pension från ATP fordras enligt huvudregeln att man har eller kunde fått 30 år med pensionspoäng. Storleken räknas ut på ett genomsnitt av de pensionsgrundande inkomsterna under de 15 bästa åren. Har man pensionsgrundande inkomst för mindre än 30 år reduceras pensionen i förhållande till det antal år som fattas.

Fr. o. m. 1982 kan man tillgodoräkna sig vårdår om man större delen av ett år vårdar egna barn i hemmet. Ett vårdår jämställs med ett år med pensionspoäng vid uträkning av ATP. Barnet får inte vara äldre än tre år. Högst tre vårdår per barn kan därför räknas.

Den som olika tider under samma år vårdat barn och haft förvärvsinkomst som är högre än basbeloppet får automatiskt pensionspoäng. Då har vårdåret ingen betydelse.

Vårdåret räknas med i de 30 år med pensionspoäng man måste ha för att få full ATP. Huvudregeln om minst tre år med pensionsgrundande inkomst för att alls få ATP gäller dock alltid.

För att få tillgodoräkna sig vårdår måste man lämna ansökan till försäkringskassan. Kassan har annars ingen möjlighet att få vetskap om att någon vårdat barn. Ansökan skall lämnas senast ett år efter utgången av vårdåret. För vårdåret 1987 lämnar man alltså sin ansökan senast den 31 december 1988. Det är kassan som beslutar om vårdår.

Det har visat sig att försäkringskassorna haft svårt att nå ut till dem det gällt med information om reglerna för vårdår. År 1982 tillgodoräknades 15 000 föräldrar vårdår. År 1987 var antalet nere i 3 000. Minskningen har inte kunnat förklaras. Skälen är säkert flera. Men förmodligen beror minskningen till väsentlig del på bristande kunskaper om reglerna och ansökningsförfarandet. Informationen till föräldrar i samband med barns födelse uppfattas inte eller glöms bort innan frågan blivit aktuell. I ett antal fall per år söker föräldrar om vårdår för sent eller avstår från att söka då de får veta den begränsade ansökningstiden.

Det finns inget rimligt skäl att behålla den korta ansökningstiden. Vi föreslår därför att lagen om allmän försäkring ändras så att ansökan skall lämnas senast sex år efter utgången av vårdåret. Då minskas risken för att föräldrar går miste om vårdår p.g.a. att de uppmärksammat möjligheten för

sent. Sexårsregeln förekommer redan inom andra delar av socialförsäkringen.

Reglerna för vårdår finns i 11 kap. 6 a § lagen om allmän försäkring.

Mot. 1988/89
Sf292

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anmälan om vårdår för ATP.

Stockholm den 24 januari 1989

Irène Vestlund (s)

Ove Karlsson (s)

Inger Hestvik (s)

Leo Persson (s)

Bengt-Ola Rytter (s)